

Hoeden en petten

Een hoofddeksel dient in de eerste plaats om het hoofd te bedekken, nogal logisch. Maar afhankelijk van de omgeving waarin, het tijdstip waarop of de manier waarop het gedragen wordt, krijgt het dikwijls een extra betekenis. Zo zijn de kroon, de driedelige tiara en de hoge hoed duidelijke statussymbolen, dwingen uniformkepies respect af en beveiligen verschillende soorten helmen bouwvakkers, wielrenners, motorrijders of brandweerlui bij de uitoefening van hun beroep of hobby. Kleuters dragen een kroon of feesthoed wanneer ze jarig zijn of een muts om zich tegen de kou te beschermen. Maar ook tijdens de zomerperiode dragen kinderen vaak een licht hoofddeksel om een zonnesteek te voorkomen. Een petje komt tegenwoordig steeds vaker in de garderobe van de kleuter voor!

GESPREK (p. 5-6)

De eerder traditionele waarneming van mutsen die meestal tijdens de winter op het programma staat, kan een prettig vervolg krijgen. Hoofddeksels kunnen voor kleuters namelijk fascinerend zijn, zeker als ze die van dichtbij mogen bekijken, betasten en op het hoofd mogen zetten. Pagina 5 is helemaal verrassend; daar worden kapsels getoond zoals die ten tijde van Lodewijk XIV werden gedragen. Een dergelijk kapsel kun je immers ook als een hoofddeksel beschouwen.

Wellicht een goede gelegenheid om de geschiedenis in te duiken en de zwierige hoeden van musketiers, de ridderhelmen en de lauwerkranen ter sprake te brengen. Een heel gamma aan mogelijkheden om op te zoeken, te vergelijken, te praten, te knutselen...

Uiteindelijk heb je voldoende stof voor een spetterende hoedenshow. Vergeet daarbij niet dat nagenoeg alle kleuters thuis beschikken over haarspeldjes, kleurige elastiekjes en nog zoveel meer om hun kapsel een compleet nieuwe look te geven. Voor wie daarin nog verder wil gaan, zijn er in de handel volkomen ongevaarlijke en gemakkelijk te verwijderen kleurmiddelen en gels te verkrijgen. Je bezorgt er de kinderen een onvergetelijke dag mee; de scharen houdt je maar uit de buurt. Deze experimenten kunnen eventueel ook toegepast worden op

de poppen van de klas.

Tot slot kunnen de kleuters een kapsel fantaseren en tekenen op p. 6.

Het associatiespel op de pagina's 10 en 11 sluit hier prima bij aan, maar denk eraan dat je deze pagina's moet verknippen. Bekijk dus liever eerst het gedicht op pagina 12 en het raadselspel op pagina 9, allebei de moeite waard.

LIEF (p. 8)

Vooraf bij jonge kleuters schiet de actieve woordenschat nogal eens te kort om gevoelens zoals tederheid te verwoorden. De vier afgebeelde situaties op pagina 8 zijn bedoeld om het hen gemakkelijker te maken. Een dergelijke verkenning van gevoelens is pas voldoende intens wanneer het in een kleine groep gebeurt, in een ontspannen sfeer en

naar aanleiding van een voorval in de klas of daarbuiten dat dit gevoel oproept.

Vooraf relatie- en confrontatievragen zijn hier op hun plaats; een loutere beschrijving van hetgeen afgebeeld staat, levert weinig op. Alleen wanneer de kinderen over soortgelijke, zelf doorleefde situaties beginnen te praten, kom je dichter bij hen te staan, ben je een vertrouwenspersoon aan wie ze heel wat kwijt kunnen. Als je dit geregeld doet, zul je merken dat de sfeer steeds beter wordt en misschien wijzigt ook je kijk op bepaalde kinderen.

GEDICHT (p. 12)

Met de hoeden en de enkele pruiken die je hebt verzameld voor het gesprek, kun je het gedicht op pagina 12 op een leuke manier aanleren.

In een eerste stadium kun je de tekst lezen terwijl de kinderen een aantal hoofddeksels in de kring doorgeven en op het hoofd zetten. Deze actie moet telkens afgerond zijn op de woorden *hoed*, *Sproet*, *pet* en *hoed*. Dit kan zo enkele keren herhaald worden.

Dan wordt het iets moeilijker. Bij *hoed* en *Sproet* wordt de hoed doorgegeven, maar van de kinderen wordt ook verwacht dat ze elkaar met de hand aantikken bij *botsen*, de hand een tiental centimeters voor de mond houden bij *pardon*, *sorry* en naar elkaar zwaaien bij

noor elkaar; bij dag nemen ze telkens heel even de hoed van het hoofd om te groeten.

In een derde fase kunnen de kleuters in twee rijen tegenover elkaar plaatsnemen en de vorige actie met de partner herhalen; het tegen elkaar botsen gebeurt dan bijvoorbeeld met de rechter schouder.

HOEDENKERMIS (p. 13 t/m 16)

Op deze pagina's vind je patronen om de kleuters hoeden te laten knutselen. Je kunt de opdracht vrij gesloten houden en de gegeven suggesties gewoon laten uitvoeren. Hoe jonger de kleuters, hoe meer baat ze zullen hebben bij de patronen. Toch willen we ervoor pleiten om de kinderen zelf te laten experimenteren om tot originele creaties te komen. Om dit te stimuleren zou je een stapel (mode)tijdschriften kunnen aanbieden waarin hoeden afgebeeld staan die door befaamde couturiers ontworpen zijn; een opsomming van de kleurrijke versieringen brengt de kinderen allicht ook op ideeën.

Overvloedige versiering leidt meestal tot meer ruimtelijke creaties, die dienst kunnen doen bij de hoedenshow die eerder werd gesuggereerd of bij het aanleeren van het gedicht.

Marc Bastiaanse

DRAMATISEREN

Het versje op p. 12 leent zich goed voor een klein toneelstukje.

Maak met het kind een leuke gele hoed van een gele band met stroken eraan of neem een strooien hoed en maak er ge-

le bloemen van papier op. Een paarse pet maak je van een paarse band papier, plak er een paarse klep aan en de pet is klaar! Mevrouw Jet en meneer Sproet kunnen ten tonele gevoerd worden!

Naar aanleiding van dit versje kun je een gesprekje voeren over omgangsvormen. Wat doe je wanneer je tegen iemand aanbots? Hoe los je dit op? Zijn mensen altijd zo aardig tegen elkaar als mevrouw Jet en meneer Sproet? Wat gebeurt er ook wel eens?

De kleuren van de hoed en de pet kunnen uiteraard veranderd worden. Ben je in de gelegenheid om een aantal hoedjes en petjes te fabriceren, dan wordt het nog een spelletje ook! Het kind dat mevrouw Jet en/of meneer Sproet speelt, moet goed opletten welk hoofddeksel hij/zij mag opzetten. Goed luisteren dus...

HOEDJE VAN PAPIER

Een topper is en blijft natuurlijk het hoedje van papier! Oude kranten zijn er altijd wel voorhanden, en een muts vouw je in een handomdraai. De 'steek' kan geverfd, beplakt... kortom op geheel eigen wijze versierd worden! En nu maar "één, twee, drie, vier ... hoedje van, hoedje van papier" zingen!

HOEDENSPELLETJES!

Pas op je hoed!

Een spel om te spelen met een onbepaald aantal kinderen. Verder heb je een aantal hoedjes (eventueel feesthoedjes) en/of petten en een aantal ballen nodig.

De kinderen worden in twee groepen verdeeld. Ieder groepje gaat aan het einde van de kamer/zaal staan. Ze zijn

dus zover mogelijk van elkaar verwijderd. De kinderen van de eerste groep zetten een hoedje op hun hoofd en pakken in iedere hand een balletje vast. Op het startsignaal lopen deze kinderen naar de kinderen aan de overkant, ze geven eerst de ballen over en zetten daarna het hoedje op en lopen terug. Het kind dat het laatst op z'n plaats terugkeert, valt af. Bij het volgende signaal gaat het groepje kinderen dat nu de hoedjes en de ballen heeft, deze naar de andere kinderen brengen. Aangezien er bij die groep één kind is afgevallen, kan niet ieder kind zijn hoedje en ballen kwijt raken! Bij de tweede ronde vallen dus het kind dat zijn hoedje en ballen niet kwijt raakt af én het kind dat als laatste op zijn plaats terugkeert. Zo gaat het spelletje door. De twee kinderen die overblijven, zijn de winnaars.

Een koekje aan mijn hoed!

Dit is een individueel spelletje waar geen wedstrijdement in zit, maar wel de nodige hilariteit en vrolijkheid brengt! Neem een hoed met een rand en bind een draadje om de bol zodanig dat het ene uiteinde van de draad over de rand hangt. Aan dit overhangende draadje wordt een langwerpig koekje vastgemaakt. Het kind krijgt nu de hoed op het hoofd en wel zodanig dat het koekje ter hoogte van de mond hangt. Door te blazen en het hoofd naar voren en achteren te bewegen, probeert het het koekje in de mond te krijgen.

Wendy Siccamo

DOREMI NR. 17 5-5-95

is een veertiendaags tijdschrift voor kinderen van groep 1 en 2. Gedrukt in België door Mercator Press N.V.

Hoofdredactrice Christiane Thiry. **Adjunct-hoofdredactrice** Agnes Sieben. **Redactie** Rien Iperburg, Wendy Siccamo, Griet Vandewalle, Johan Dockx.

Educatieve jeugdbladen Dopido (maandblad voor peuters) Doremi (veertiendaags tijdschrift voor groep 1 en 2) Hoj (weekblad voor groep 3 en 4) Zonnestraal (weekblad voor groep 5 en 6) Zonneland (weekblad voor groep 7 en 8).

Informatie, aanvragen van proefnummers en abonnementen Kok Tijdschriften, Postbus 5018, 8260 AG Kampen, telefoon 05202-92585. **Schoolabonnement op aanvraag. Postabonnement** f 54,50 per jaargang. De jaargang loopt van september tot en met juni (20 nummers).